

TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYA

2022
3-son

ma'naviy-ma'rifiy, ilmiy-uslubiy jurnal

ISSN 2181-8274

Muassislar:

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi,

Oliy ta'limni rivojlantirish tadqiqotlari va ilg'or texnologiyalarni tatbiq etish markazi

Manzil: 100095, Toshkent shahri, Olmazor tumani, Shifo nur ko'chasi, 75-uy

Telefon: (71) 207-03-41

e-mail: rmxat@edu.uz

Jurnal O'zbekiston Matbuot va axborot agentligidan 2014 yil 26 dekabrda 0506 raqami bilan ro'yxatdan o'tgan.

Jurnal har oyda o'zbek, rus va ingliz tillarida elektron shaklda chop etiladi.

“Ta'lim, fan va innovatsiya”
jurnali O'zbekiston Respublikasi
Oliy attestatsiya komissiyasi
Rayosatining 2015 yil 18 noyabrda
218/5-sonli qarori bilan 13.00.00 –
PEDAGOGIKA FANLARI bo'yicha,
2018 yil 28 noyabrda 247/6-sonli
qarori bilan 23.00.00 – SIYOSIY
FANLAR bo'yicha doktorlik
dissertatsiyalari asosiy ilmiy
natijalarini chop etish tavsiya etilgan
ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ta'lim, fan va innovatsiya”
jurnalidan ko'chirib bosish faqat
tahririyatning roziligi bilan amalga
oshiriladi. Maqolada keltirilgan
faktlarning to'g'riligi uchun muallif
mas'uldir. Tahririyat fikri mualliflar
fikriga mos kelmasligi mumkin.

Jurnalning to'liq matnini esijournal.uz rasmiy saytidan yuklab olishingiz mumkin.

*Maqola va murojaatlaringizni
[@esijournalbot](https://t.me/esijournalbot) telegram bot'iga yuboring.*

Нозима Каримова.

Профессионал таълимда педагогнинг касбий-педагогик компетентлиги 47

Шахноз Самиева.

Педагогик менежментга методологик ёндашувлар ва уни такомиллаштиришнинг муҳим йўналишлари 51

Нилуфар Хушвакова, Зилола Наимова, Саодат Махмудова.

Характеристики пациентов с внезапной сенсоневральной тугоухостью: наблюдательное исследование 55

Гули Мухамедова.

Мустақил ишлаш кўникмасини ривожлантиришда креатив ўқитиш методлардан фойдаланиш 61

Дилафруз Раджапова.

Инновацион ёндашув асосида бўлажак муҳандисларнинг касбий компетентлигини ривожлантириш модели 63

Nodira Maripova.

Innovatsion muhitda bo'lajak tarbiyachilarni eksperimental faoliyatga tayyorlash 65

Мукаррам Отамуродова.

Жаҳон медиаландшафтида матбуот эркинлиги: замонавий мезонлар ва парадигмалар 68

Сохиба Нўъмонова.

Қурилиш материаллари ва буюмларини ўқитиш жараёнида талабаларнинг амалий билимларини кластерли ёндашув асосида ривожлантириш методикаси 72

Зухра Жуманазарова.

Муҳандислик графикаси” фанининг педагогик технологиялари 75

Нозима Куватова.

Умумкасбий фанларнинг дидактик таъминотини лойиҳалаштириш таъминоти 77

Baxtiyor Raxmanov, Azada Imamxodjayeva, Xurshida Ubaydullayev, Dilshod Usmonov, Muxammadjon Mirzaxmedov, Shuxrat Shermatov, Zabardast Buriyev, Ibrohim Abdurahmonov.

Noyob artemizinin moddasining tibbiyotda ahamiyati 79

Раҳматулло Мамажанов, Алишер Аҳмедов.

Использование цифровых технологий на уроках начальной математики 83

Назокат Бозорова.

Тарих фанини ўқитишда маҳаллий материаллардан фойдаланиш таълимда шахсга йўналтирилган ёндашувни амалга ошириш воситаси сифатида 86

гиларни киритамиз:

- бошқарув – ишлаб чиқариш жараёнини ташкил этадиган ва қўллайдиган;
- ривожлантириш – муҳандис ўзининг касбий билимларини узлуксиз ошириб бориши;
- ишлаб чиқариш – фаолияти давомида излашнишлар олиб бориб, кам куч ва харажат сарф қилиб, ишлаб чиқариш суръати ва маҳсулот сифатини мунтазам ошириб бориш асосида билимларини, кўникма ва малакаларини ривожлантириши.

Аслида фаолиятнинг уйғотувчи кучи баъзи бир одамларда туғилади, қизиқиш ва талаб орқали вужудга келади, ана шундагина ишонч, қарашлар, интилишлар, фикрлар, келажак ғоялари пайдо бўлади.

Муҳандиснинг касбий маҳоратини ошириш ва уни илмий асосда қайта қуриш ҳужжатида муҳандислар кадрлар малакасини ошириш ва қайта тайёрлашнинг мақсади – муҳандиснинг ижодий имкониятини, унинг шахсий сифатлари ва касбий билим, кўникмасини тақомиллаштириш бўлиб, ягона мақсади маҳсулот сифатини ошириш, деб таърифлаш мумкин.

Мутахассис моделига педагогик олимлар томонидан бирмунча бошқа мазмун киритилган. Мутахассис модели – бу олий таълим муассасасида мутахассислар тайёрлаш жараёнини тартибга солувчи ўқув режалари, дастурлар ва бошқалар ҳужжатларнинг акс эттирилишидир. Яъни мутахассиснинг касбий тайёргарлиги

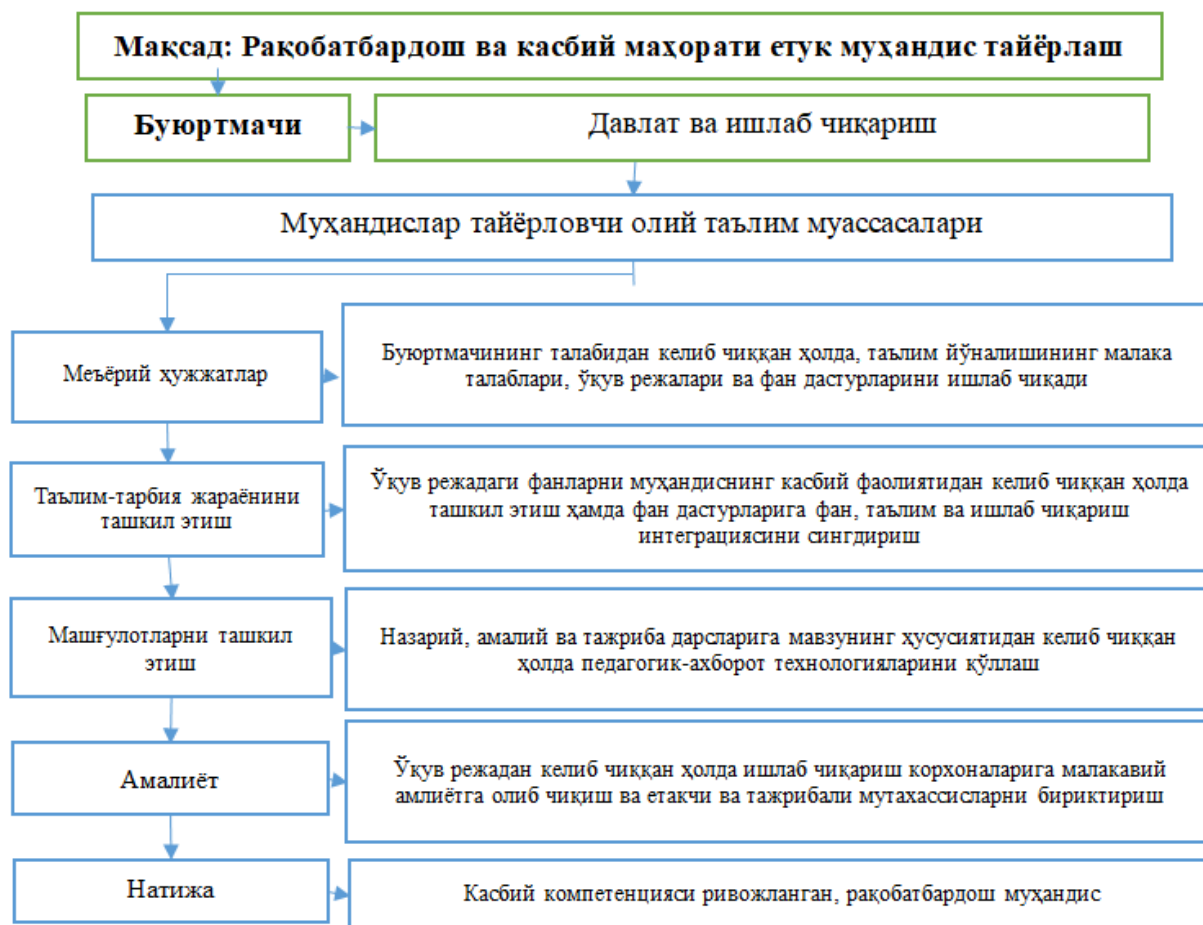
модели энг умумий кўриниши ўзида ижтимоий-сиёсий, ташкилий-бошқарув, ахлокий билимларнинг касб фаолияти учун зарур бўлган хусусиятлар, кўникмаларнинг ҳажми ва тузилмасининг схематик ифодаланишини акс эттиради.

Н.Ф.Тализина мулоҳазаларида модел тузишда қуйидагиларни назарда тутган: мутахассиснинг функционал шаклланганлиги; унинг касб-хунар ихтисослиги кенглиги; профессиографик тавсифлар; яқин ва йироқ истиқболга ушбу фаолиятга берилган эксперт баҳолари ва башоратлари; ўқув фанларининг ҳажми ва нисбатини эътиборга олган ҳолда, уларнинг схемаларини тузиш.

Бизнингча, мутахассис тайёрлаш модели бу фақат ўқув режаси, дастури ва бошқа ҳужжатларни кўзда тутувчи изчил концепция эмас, чунки у бўлажак муҳандис касбий фаолиятининг асосини ташкил этувчи сифатларни очиб беришга хизмат қилади.

Мутахассис модели вазиятни яхлит тушуниш, олий таълим муассасаси даражасидан ташқарига чиқиш, ўрганилаётган мутахассислар бизнинг мисолимизда бўлажак муҳандислар фаолияти соҳасидаги ўзгаришларни олдиндан айтиш ва бу ўзгаришларни мутахассислар тайёрлаш жараёнида ҳисобга олиш зарурлигини ўз ичига олиш лозим.

Биз модел тузилмасини қабул қилиб олар эканмиз, таҳлил ва тажриба – синовга асосланган тузилмани модел учун онгли равишда ишлаб чиқамиз.

1-расм. Бўлажак муҳандислар касбий компетенциясини ривожлантиришнинг фаолиятли модели

Мазкур модел мақсад, буюртмачи, муҳандислар тайёрловчи таълим муассасалари, функцияси сифатида меъёрий ҳужжатлар, таълим-тарбия жараёнини, машғулотларни ташкил этиш, амалиёт ва натижа компонентлардан таркиб топган.

Мақсад компонентида рақобатбардош ва касбий маҳорати етук муҳандис тайёрлаш мақсад қилиб олган бўлса, муҳандислар тайёрловчи олий таълим муассасаларининг меъёрий ҳужжатлар функциясида кадрлар буюртмачининг талабидан келиб чиққан ҳолда, таълим йўналишининг малака талаблари, ўқув режалари

ва фан дастурларини ишлаб чиқиш жараёнини вази-фа сифатида келтирган, машғулотларни ташкил этиш функциясида назарий, амалий ва тажриба дарсларига мавзунинг хусусиятидан келиб чиққан ҳолда, педагогик-ахборот технологияларини қўллаб дарс сифатини таъминлаш кўзда тутилган, амалиёт функциясида ўқув режадан келиб чиқиб, ишлаб чиқариш корхона-ларига малакавий амалиётга олиб чиқиш ва етакчи, тажрибали мутахассислар бириктирилса, натижада, касбий компетенцияси ривожланган, рақобатбардош муҳандис тайёрланади.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” 20.04.2017 й., ПҚ-2909, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 18-сон, 313-модда, 19-сон, 335-модда, 24-сон, 490-модда.
2. Зарипов Л.Р. Инновацион ёндашув асосида 5-7-синф ўқувчиларида технологик компетенцияларни шакллантириш методикаси. Дис. ... п.ф.ф.д. (PhD) – Тошкент, 2020. – 141 б.
3. Талызина Н.Ф. Пути разработки профиля специалиста / Н.Ф.Талызина, Н.Г.Бенченко, Л.Б.Хахловский. – Саратов: Изд-во Саратов. Ун-та, 1987. – 174 с.
4. Хайдарова О.Қ. Бўлажак касб таълим ўқитувчиларини таълим жараёнига технологик ёндашувга тайёрлаш: Дисс. ... пед. фан. номз. – Т.: 2005. – 143 б.

INNOVATION MUHITDA BO‘LAJAK TARBIYACHILARNI EKSPERIMENTAL FAOLIYATGA TAYYORLASH

Nodira Maripova,

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

“Maktabgacha ta’lim metodikasi” kafedrası o‘qituvchisi

Annotatsiya

Ushbu maqolada innovatsiya va innovatsion faoliyat tushunchasi nazariy tahlil qilingan. Bo‘lajak tarbiyachilarning innovatsion faoliyatga tayyorlash yuzasidan ilmiy ma’lumotlar keltirilgan.

Kalit so‘zlar: innovatsiya, faoliyat, sharoit, usullar, pedagogik faoliyat, innovatsion pedagogik usullar, islohotlar, tarbiyachi, komponent, neologiya, aksiologiya, praksiologiya.

Аннотация

В данной статье рассматривается актуальность инновационной деятельности в интересах профессии будущих педагогов.

Ключевые слова: инновация, деятельность, условия, методы, педагогическая деятельность, инновационные педагогические методы, реформа, воспитатель, компонент.

Annotation

This article provides for the relevance of innovative activity in the interest of future educators to the profession.

Keywords: innovation, activity, conditions, methods, pedagogical activity, innovative pedagogical methods, reform, educator, component.

Ma’lumki, bugungi kunda oliy ta’lim tizimida keng qamrovli innovatsion jarayonlar amalga oshmoqda. Mazkur jarayonlarning asosiy ishtirokchilari bo‘lajak maktabgacha ta’lim tarbiyachilaridir. Shunday ekan, pedagogika

oliy ta’lim muassasalarida bo‘lajak mutaxassislarni yangicha fikrlovchi, didaktik jihatdan tayyor kadr sifatida tayyorlash talab etilmoqda. Innovatsiya haqida so‘z yuritilgan ekan, uning kelib chiqish tarixini eslash joizdir. Y.Shum-

peter tomonidan XIX asr boshlarida innovatsiya nazariyasi asosida yaratilgan. Bora-bora innovatsion texnologiyalar ta'lim jarayonini insonparvarlashtirish g'oyasi asosida kelib chiqqan. Insonparvarlashtirish g'oyasida ta'lim oluvchining o'z xohish-istagiga qarab, qiziqishlari qondiriladi. Ta'lim oluvchi shaxsi hurmat qilinadi, rivojlanishi uchun barcha shart-sharoitlar yaratiladi, ta'lim-tarbiya jarayonining markazida ta'lim oluvchi shaxsi turadi. O'quv jarayonida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim vujudga kelib, insonparvarlashtirish pedagogikasi nomi bilan yuritila boshlandi. Uning bosh g'oyasi ta'lim oluvchi shaxsini himoya qilish, uning huquq va erkinliklarini ta'minlash, ichki imkoniyatlarini ochish va rivojlanishi uchun ijodiy muhit yaratib berish hisoblanadi. Insonparvarlik pedagogikasi innovatsion pedagogika sifatida ta'riflanadi.

Ta'lim jarayonining rivojlanishida innovatsion faoliyatga va qobiliyatga ega bo'lgan pedagoglar etakchi rol o'ynaydi. Pedagogning inovatsion faoliyati u ishlayotgan ta'lim muassasasining sharoitiga bog'liq, ammo, asosiysi, uning mazkur faoliyatga tayyorligidir. A.G.Asmolov fikriga ko'ra, innovatsion faoliyat doirasida olib boriluvchi eksperimentlarni quyidagilarga ajratish mumkin:

1. Yangi usulni sinab ko'rish.
2. Zamonaviy texnologiyani o'rganish va uning samaradorligini aniqlash.
3. Muayyan didaktik vositani sinash va maktabgacha yosh davriga mosligini aniqlash.
4. Ota-onalar bilan hamkorlik shakllari va samaradorligini aniqlash.
5. Bolalarda o'zlashtirish darajalarini qiyosiy o'rganish va tahlil qilish [2]

A.K.Mingbayeva va Z.M.Sadvasakovalar pedagogik innovatsiya yo'nalishlarini uchtaga ajratgan:

1. Pedagogik neologiya – ta'limda yangicha o'qitish tizimini yaratishni o'rganish.
2. Pedagogik aksiologiya – yangi ijtimoiy pedagogik qadriyatlarni idrok qilishni o'rganish.
3. Pedagogik praksilogiya – pedagogik yangiliklarni qo'llash nazariyasi [5, 38].

Bugungi kunda zamonaviy pedagog uzluksiz innovatsion izlanishda bo'lishi, fikrlashi vaziyatga ko'ra o'z kasbiga bo'lgan munosabatlarini o'zgartirishi, shuningdek, boshqalarda ham ilg'or g'oyalarni shakllantirish asosida faoliyat ko'rsatishi zarur.

J.G.Yo'ldoshev yangilikni o'quv jarayoniga olib kirish, uni qabul qilish besh bosqichda amalga oshirilishi mumkinligini ta'kidlaydi:

1. Yangilik bilan tanishish, bilish, o'rganish.
 2. Yangilikka qiziqish, iloji boricha ko'proq yangiliklar to'g'risida ma'lumotlarni to'plash.
 3. Baholash.
 4. Aprobatsiyadan o'tkazish.
 5. Yangilikni qabul qilish [4, 4-6].
- S.T.Turg'unov va B.X.Daniyarov fikricha, "innovatsion

faoliyatning asosiy elementlari ta'limiy, tarbiyaviy, rivojlantiruvchi, uyg'unlashgan va boshqaruvchi fazalar hamda maqsadli, mazmunli, texnologik va natijaviy komponentlardan iborat. Innovatsion texnologiyalar shaxsda jamiyatdagi o'zgarishlarga tayyorgarlikni shakllantiradi, o'zgaralar bilan hamkorlik qilish hamda ijodiy qobiliyat rivojlanadi". Innovatsion faoliyatda mavjud me'yorlar qolipdan chiqadi, yangicha shaxsiy-ijodiy qarashlar yuzaga keladi kasbiy faoliyatga individual ravishda yo'naltiriladi, ilg'or texnologiyalar amalga oshiriladi [6, 27-33].

Ta'limda zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali bu soha asta-sekin yangi bosqichga o'tmoqda. Yani ta'limni rivojlantirishning ikki yo'nalishi: umumiy konsepsiyani ishlab chiqish, pedagogning innovatsion faoliyatini ommalashtirish va shu kabi loyihalarni amalga oshirishga tayyor mutaxassislarni tayyorlash zarur.

Ta'lim muassasasi pedagoglarining innovatsion faoliyatini tashkil etishning pedagogik shartlari sifatida quyidagilarni keltirish mumkin:

- Innovatsion faoliyatning o'ziga xos xususiyatlarini aks ettiruvchi nazariy-pedagogik qoidalar majmuini ishlab chiqish;

- Nazariy-pedagogik qoidalar innovatsion faoliyatning asoslari bilan belgilanishi;

- Innovatsion faoliyatning maqsadi, vazifasi, mazmuni hamda uni tashkil etish tamoyillarini o'z ichiga olishi [6].

Shuni ta'kidlash zarurki, innovatsiyalarni o'zlashtirishda muvaffaqiyat pedagog-tarbiyachi ularning potensial foyda va qiymatga ega ekanligiga ishonch hosil qilishidir. Tayyorlikning ushbu tarkibiy qismini qadrlab deb atash mumkin. Bu har qanday innovatsiyalarga o'tishning murakkabligini tasdiqlaydi, yangi ish tizimiga o'tish uchun eski tizimning inqirozini bir necha darajada – ta'lim maqsadlari, ta'lim mazmuni, uning usullari, shakllari va natijalari inqirozini tan olish kerak. Agar tarbiyachi-pedagog hamma narsa qoniqtirsa: mashg'ulot jarayonida u o'z maqsadlariga erishadi, u ishning shakllari va usullariga qiziqadi, u bunday jarayonni udallaydi va nihoyat tarbiyachi erishgan natijadan mamnun bo'ladi.

Innovatsion texnologiyalardan foydalanish tarbiyachining professional tarzda rivojlanishiga yordam beradi, boshqa tomondan, yangi yondashuv noto'g'ri qo'llanilganida tarbiyachilarning zaif natijalariga, shuningdek, bo'lajak tarbiyachining kasbiy faoliyatga qiziqish inqiroziga olib kelishi mumkin. Interaktiv texnologiyalar bo'lajak tarbiyachi innovatsion faoliyatining bir varianti sifatida o'quv jarayoniga xos bo'lgan rollarni o'zgartirishni nazarda tutadi. Tarbiyachi "menejer", maslahatchi yoki jarayon koordinatori, tarbiyalanuvchi – ob'ektlar emas, balki o'zaro ta'sir ob'ekti sifatida ishlaydi. Bunga rolli o'yinlar, bahs-munozaralar, o'quv muhokamalari va ishbilarmonlik o'yinlari kiradi. Bunday faoliyatga e'tibor tarbiyachining nazorati ostida bo'lgan tarbiyalanuvchilarning jamoa ishiga qaratilgan. Ko'pincha kompyuter texnologiyalari bunday g'oyalarni

amalg oshirishga yordam beradi. Pedagogik amaliyotda yana bir keng tarqalgan usul – loyihalar usulidir. “Loyiha” usuli amaliy muammolarni hal qilish uchun egallangan bilimlardan aniq maqsadlarda foydalanishni o'z ichiga oladi.

“Loyiha” usulida tarbiyachi loyiha faoliyatining muassasi va tashkilotchisi sifatida ishtirok etadi. Ushbu usul axborotni tahlil qilish va jamoada (jamoaviy loyiha) yoki mustaqil ravishda (individual loyiha) ishlashni o'rgatadi.

Ta'lim jarayonida “Portfolio” usuli qo'llaniladi. “Portfolio” – talabalarning erishgan yutuqlari, ijtimoiy hayotda va ta'lim jarayonida orttirgan tajribalar to'plamidir. Ushbu usul insonning yutuqlariga qaratilgan va talabalarning shaxsiy yutuqlarini aniq ko'rsatib beradi. Bu usul turli talabalar uchun mos keladi. O'rtacha qobiliyatga ega bo'lganlar uchun portfolio o'z bilimlariga bo'lgan ishonchni hosil qiladi va o'qitishda qo'shimcha motivatsiya bo'ladi (agar u, haqiqatdan ham, munosib yutuqlarni o'z ichiga olsa). Kuchli talabalar uchun portfolio bu – ular rivojlanishlarining qo'shimcha ko'rsatkichidir. Shunday qilib, yuqoridagi usullar innovatsion muhitda bo'lajak tarbiyachilarni eksperimental faoliyatga tayyorlashda o'z samarasini beradi.

Ta'lim muassasasi pedagoglarini innovatsion faoliyatga jalb etuvchi omillar innovatsion faoliyatga ularni motivlashtirish (undash) vositalari sifatida xizmat qiladi. Pedagoglarning innovatsion faoliyatini tashkil etish ishlari asosiy maqsadga erishishga yo'naltirilgan bo'ladi va shu munosabat bilan ta'lim muassasasida asosiy o'zgarishlar yuzaga keladi. Mazkur maqsadlarga erishishda qator vazifalarni bajarish zarur:

- uzluksiz ta'lim g'oyalarini amalga oshirishning dolzarb ehtiyojlarini ifodalovchi yangilangan texnologik va dasturiy-metodik mahsulotlarni yaratish;
- ko'proq samarali hisoblangan o'qitish vositalarini tanlash;
- ta'lim muassasasining ilmiy tadqiqot salohiyatini rivojlantirish;
- o'qituvchi va o'quvchilarning hamkorligiga asoslangan innovatsion faoliyatni tashkil etish;
- jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy ehtiyojlariga mos, bilimli va qobiliyatli bitiruvchilar modelini amalga oshirishga asoslanish (ta'lim mazmunini yangilash).

O'qituvchilarni kasbga yo'naltirish jarayoniga innovatsion yondashuvlarni joriy etish (ta'lim dasturlarini yangilash), bunda innovatsion yondashuvlar quyidagilarni nazarda tutadi:

birinchidan, o'quv darsliklarining mazmunini turli mafkuralardan tozalash, raqobatni vujudga keltiruvchi fikrlar bilan to'ldirish;

ikkinchidan, davlat ta'lim standartlariga mos ravishda, harakatdagi dasturlarga yangi rivojlantiruvchi ayrim o'zgarishlarni kiritish;

uchinchidan, o'quv rejasining fakultativ va ta'lim muassasasi ixtiyoridagi soatlar bloklariga yangi fanlarni kiritish.

Innovatsion faoliyatni tashkil etishni ta'minlashning

asosiy shartlari alohida boshqaruv jihatlarini, ya'ni mazkur faoliyatni tashkil etishga yo'naltirilgan, yangilangan boshqaruv strukturasi shakllantirish hisoblanadi.

Innovatsion faoliyatni tashkil etish bosqichlari. Yangilanish yangi metod, texnologiya, dasturni yangilashni, innovatsiya – jarayonni bildiradi. Innovatsion jarayon quyidagicha tatbiq etish bosqichlariga ega:

- pedagogik yangilikning yaratilishi;
- yangilikni qabul qilish, o'zlashtirishga intilish, baholash;
- yangilikni tatbiq etish, foydalanish uchun tahlil etish;
- maktab, tuman, shahar, regionlarda keng yoyish, tatbiq etish.

Bunda maqsadni aniqlash, vazifani belgilash, mazmunni aniqlash, tatbiq etish shaklini belgilash, uslubni tanlash, natija olish va tahliliy xulosa chiqarish ko'zda tutiladi.

Yangilikni kiritishda qarshiliklarni engib o'tish lozim bo'ladi. Yangilik psixologik jihatdan, sotsial-iqtisodiy, tashkiliy boshqaruv jihatidan to'siqqa uchrashi mumkin. Innovatsion jarayonni o'qituvchi-novatorlar o'quv jarayoniga olib kiradilar. Novatorlar o'z oldiga o'quv jarayoniga yangilikni olib kirish maqsadini qo'yadilar.

Oliy ta'lim jarayonida bo'lajak tarbiyachilarni innovatsion faoliyatga tayyorlash quyidagi kasbiy malakalarni shakllantiradi:

- o'yindan o'quv faoliyati sifatida foydalanish; rolli o'yin va qo'g'irchoq teatrini sahnalashtirish;
- tasviriy san'at yordamida bolalarning xayol va tasavvurlarini rivojlantirish;
- oila bilan samarali hamkorlikda ishlash;
- bolalarning yutuqlarini rag'batlantirib borish va motivatsiyani shakllantirish;
- ta'limiy amaliyotda innovatsion jarayonlarni tashkil eta olish.

Innovatsion faoliyat motivatsiyalari talabalarda bilishga va maktabgacha ta'lim sohasiga bo'lgan qiziqishni yanada oshiradi. Talabalarda bilishga bo'lgan qiziqishning oshishi uch xususiyat bilan bog'liq: 1) bilish jarayoni; 2) hissiy bilish; 3) irodaviy sifatlar. Agarda hissiyot va iroda qiziqish bilan birga namoyon bo'lsa, o'quv faoliyatining eng kuchli turtkisi hisoblanadi. Motivatsiyaning rivojlanishi bilishga bo'lgan motiv hajmi bilan belgilanadi. Talabalarning o'quv faoliyati motivatsiyasi quyidagilar bilan tavsiflanadi: o'quv faoliyatiga diqqatni qarata olish, ya'ni faoliyat mazmunini anglash, maqsadga yo'naltirilgan o'quv motivlari, maqsadga intilish-o'quv harakatlarini bajarish, muvaffaqiyat va yutuqlarga erishishga harakat qilish, harakatlarning to'g'riligiga ishonish, olingan faoliyat natijalari va o'z-o'zini baholash jarayoni, faoliyatga hissiy munosabat bildirish. Ta'lim jarayonida talabalarni innovatsion faoliyatga tayyorlash o'z mutaxassisligi bo'yicha zaruriy bilimlarni o'zlashtirish ko'nikma va malakalarini shakllantiradi, ularda kasbiy o'z-o'zini tahlil qilish va shaxsiy sifatlarini anglashlariga imkoniyat yaratadi. Talabalarni pedagogik innovatsion faoliyatga tayyorlashda, asosan, kasbga qi-